

Opetus- ja kulttuuriministeriö**Asia:**

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö 24.1.2018 luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Opetus- ja sivistystoimen asiantuntijat (OPSIA) ry:n lausunto

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta. Näkemyksemme mukaan lakiesityksissä ehdotetut muutokset lukioon ja ylioppilastutkintoon ovat suurimmalta osin hyvin perusteltuja ja oikean suuntaisia. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin lakiesitysten pykäliin ja ehdottaa niihin muutoksia

Kannanotot ja huomiot***Yleinen huomio:***

Kaikilta osin mitä lukiolain muutos merkitsee uusia normeja ja kuntien kustannuksien kasvamista, niin valtion on kompensoitava se valtiosuuksia nostamalla. Laaja-alaisen osaamisen korostaminen ja siihen liittyvien oppiainerajat ylittävien teemaopintojen järjestäminen ovat hyvä suunta lukio-opetuksen kehittämisessä. Toivomme, että tämä johtaa myös tuntijaon tarkasteluun ja mahdollistaisi tulevaisuudessa enemmän ainerajat ylittävää opetusta. Muutoksiin toivotaan riittävää valmistautumisaikaa ja **riittäviä resursseja opettajien koulutukseen.**

10 § Oppimäärien tavoitteelliset suorittamisajat, mitoitus ja laajuus

Pykälässä määritellään lukiokoulutuksen oppimäärät opintopisteillä, joiden mitoituksesta on tarkoitus säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Nykyisellään korkeakouluissa on käytössä opintopisteen käsite, joka on vastaa noin 27 tunnin työpanosta. Mikäli lukion opintopiste on tarkoitus mitoittaa jollain muulla tavoin kuin korkeakouluissa, tulisi käsitteellisten sekaannusten välttämiseksi harkita sille muuta nimitystä. Toisaalta on otettava myös huomioon ammatillisessa peruskoulutuksessa käytetyn osaamispuitejärjestelmän käsitteen samankaltaisuus, mikä voi myös aiheuttaa

sekaannuksia erityisesti sellaisilla opiskelijoilla, jotka suorittavat tai ovat suorittaneet lukio-opintoja ja ammatillista koulutusta.

Mikäli lukion opintopisteet vastaavat nykyisiä lukiokursseja siten, että yksi nykyisen lukiokurssin laajuus on kaksi opintopistettä, laajenee aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärä hieman. Tästä aiheutuvat lisäntyvät kustannukset tulee korvata koulutuksen järjestäjille valtionosuudessa.

13 § Opintojen järjestäminen

Pykälässä on säädetty lukiokoulutuksen järjestäjille velvoitteesta järjestää osa opetuksesta yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. Tämän sekä velvoitteista järjestää mahdollisuuksia kansainvälisen osaamisen ja työelämä- ja yrittäjyysosaamisen kehittämisen, sisältöä tulee selkeyttää esim. opetussuunnitelman perusteissa. Vastaava velvoite koskien lukioiden ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä tulisi olla myös korkeakouluja koskevassa lainsäädännössä. Nämä velvoitteet lisäävät lukiokoulutuksen järjestämiskustannuksia, joten aiheutuvat lisäkustannukset tulee korvata lukiokoulutuksen järjestäjille valtionosuudessa.

14 § Opetuskieli

Näkemyksemme mukaan tulisi olla mahdollista järjestää lukiokoulutusta kaksikielisessä lukiossa, jossa opetuskielinä olisivat sekä suomi että ruotsi, mikäli koulutuksen järjestäjä katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi ja pykälän teksti tulisi muuttaa siten, että tämä olisi mahdollista.

16 § Uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetus

Pykälissä säädetään uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetuksesta lukiossa. Nykyisellään lukioissa on hankalaa järjestää muiden kuin enemmistön uskonnon mukaista uskonnon opetusta tai elämäkatsomustiedon opetusta, koska kelpoisia opettajia koko Suomen mittakaavassa on vaikea löytää ja opetuksen järjestämisvelvoite vähintään kolmelle opiskelijalle kuluttaa kohtuuttomasti resursseja verrattuna muihin oppiaineisiin. Lisäksi koska opiskelijat eivät välttämättä opiskele edes samassa koulutuksen järjestäjän lukiossa, ei opetusta välttämättä pystytä järjestämään näille opiskelijoille yhdenvertaisesti. Emme myöskään pidä perusteltuna että eri uskonnollisia tai uskonnottomia vakaumuksia edustavat opiskelijat erotellaan eri ryhmiin. Näiden syiden pohjalta esitämme, että uskonnon ja elämäkatsomustiedon sijaan lukiokoulutukseen tulee uusi kaikille yhteinen katsomuksellinen ja tunnustukseton oppiaine, johon kaikki lukio-opiskelija voivat osallistua riippumatta heidän vakaumuksestaan tai kuulumisestaan uskonnolliseen yhdyskuntaan. Mahdollisina vapaaehtoisina syventävinä opintoina oppiaineessa voidaan tarjota eri uskontoihin tai uskonnottomiin maailmankatsomuksiin liittyviä opintoja.

25 § Oikeus saada opetusta ja ohjausta

Pykälässä on säädetty lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneen henkilön oikeudesta saada ohjausta opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin jopa yli vuoden ajan valmistumisestaan. Tämä lisää koulutuksen järjestäjän ohjaukseen suunnattuja kustannuksia ja nämä lisäkustannukset tulee korvata koulutuksen järjestäjille valtionosuudessa.

Ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttaminen

Opsia ry:n näkemyksen mukaan ylioppilastutkintoon liittyvien pykälien siirtäminen lukiolaista ylioppilastutkinnon järjestämisestä annettuun lakiin on perusteltua ja selkeyttää ylioppilastutkintoon liittyvää lainsäädäntöä.

Helsingissä 7.3.2018

Opsia ry:n puheenjohtaja

Virpi Lehmusvaara

Opsia ry:n varapuheenjohtaja

Peter Johnson